No 1892

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is f 5,00; voor de buitensteden f 6,00; franko door het geheele Rijk. Brieven, enz. FRANKO te adresseren aan het Bureau [illegible]

VRIJDAG, 15 JULIJ.

Advertentien van Zes regels en daar beneden worden tegen f 1,00 geplaatst; meer dan Zes regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 14 Julij.

De Katholieken zijn steeds bij ons te lande door zekere partij [illegible] voorheen als Jezuiten, thans als ultramontanen. Het woord Jezuit is afgesleten sinds de zich noemende orthodoxen protestantsche Jezuiten zijn genaamd. De *Nederlander* heeft daarom het ultramontanismus voor de verandering in den wandel gebragt, als het mikpunt, waarop de Protestanten het regt hebben hunne gal af te spuwen. Zoodra in deze dagen tegen de Katholieke Kerk moet worden uitgevallen, dan doet men zulks slechts tegen de ultramontanen, niet tegen de Katholieken; maar men gebruikt de voorzorg, om waar het pas geeft, te laten gevoelen en zelfs te verklaren, dat heden ten dage schier alle Katholieken ultramontanen zijn.

Wat hebben dan toch de ultramontanen, dat is de Katholieken, ten hunnen laste? O! schroomelijk veel. Verbeel u, dat zij niets meer of minder zijn dan lieden die het onzedelijk beginsel tot bestendige gedragslijn nemen *dat het doel de middelen wettigt*. Om het Protestantismus aan te vallen, te bestrijden en te overwinnen meenen de Katholieken dat alles geoorloofd is, en veroorloven zij zich dan ook alles. Zoo luidt de beschuldiging. En het bewijs? O! dat wordt niet geleverd; dat behoeft ook niet geleverd te worden. Waar is het ooit in de thans heerschende wereld van de thans heerschende Nederlandsche verdraagzaamheid gehoord dat er bewijs noodig is, als men de Katholieken beschuldigt? De Katholieken zijn immers de *paria's* van den vaderlandschen bodem, waarop ieder onverlaat den voet kan drukken, gelijk men ongedierte vertreedt, zonder dat er iemand acht op geeft.

Het doel wettigt de middelen. Wanneer bragten de Katholieken van Nederland die leer in praktijk? O dat deden zij niet. Maar sommige onzer protestantsche dweepers veroorloofden zich allerlei onbehoorlijke middelen tot hun doel. En dewijl de Katholieken de zondenbok zijn van dat onrustig deel onzer anderzins goede bevolking, zoo spreekt het van zelf, dat de Katholieken de schuld moesten dragen van hetgeen *zij wel niet* misdeden, maar *wat tegen hen* misdaan werd. Daarin ligt de sleutel der geschiedenis van de jongste dagen.

Zoogenaamde konservatieven, zoogenaamde anti revolutionnairen, zoogenaamde liberale predikanten verbonden zich als één man tegen de Katholieken. Waarom? [illegible] door den haat, dien men tegen de Katholieken [illegible] op te wekken, eene beweging in het land te [illegible] die ieder der drie partijen in haar voordeel zou [illegible] beheerschen.

De zoogenaamde kon[illegible] wilden het roer van staat bemagtigen en tevens [illegible] schappen onder de schoolplak van de regering [illegible] heerschzucht was dus haar doel.

De zoogenaamde anti-revolutionnairen hebben een omwenteling in den staat op het oog. Zij wenschen en te heerschen over deel staat, en hun kerkje [illegible] die schrijlings [illegible] kerkgenootschappen heen [illegible]. Blijkt [illegible] zucht niet?

De zoogenaamde liberale predikanten begeeren ook eene staatsomwenteling, waarin zij een woord in den staat zullen hebben in te brengen en hunne onchristelijke beginselen tot staatskerk inrigten, om Katholieken en Groenen gezamenlijk aan den band te leggen. En wat anders is daarin blijkbaar dan wederom heerschzucht?

Maar wat nu gedaan opdat ieder der genoemde partijen haar doel bereiken zou? Och, dood eenvoudig de Katholieken van heerschzucht beschuldigen.

Daartoe was het ijs gebroken door het orgaan der anti-revolutionnairen, dat slechts het sinds lang ingeslagen pad had te vervolgen. Prof. Vreede trok de alarmklok voor de konservatieven en de *Morgenster*, voor de liberale predikanten, om niet te spreken van de *Fakkel*, die al sinds lang op de baan vooruit was.

Daar werd een misbaar gehoord over de heerschzucht van Rome ter gelegenheid der kerkregeling, dat de hairen daarvan moesten tot berge rijzen. Het was ijsselijk. Eerst had de *Nederlander* aangekondigd, dat de tijd zou terug komen der Roomsche schavotten en marteltuigen. Die tijd nu, zeiden de overigen, was aangebroken door de kerkregeling. En het volk op straat begreep dat werkelijk de Bisschoppen in aantogt waren met beulen en boeijen, om iederen Protestant, die niet voor hen zou neerknielen, aan de bloedige trawanten der inquisitie, zonder vorm van proces, over te leveren, gelijk de Groote Heer aan zijne dienaren de zijden koord te huis zendt, met parate exekutie zonder mogelijkheid van verzet.

Zoo werd dan aan Rome heerschzucht toegedicht, om de drie partijen in de gelegenheid te stellen van aan hare eigene heerschzucht te kunnen voldoen.

Men verkreeg het volgende voorloopig rezultaat:

1°. De konservatieven kwamen aan het roer van den staat.

2°. De Groenen erlangden eenige mannen hunner kleur in de Kamer, en buiten de Kamer stegen zij zeer in invloed.

3°. De liberale predikanten zagen zich gesteund door een ministerie naar hun wensch en door vertegenwoordigers van hun kleur.

Dit voorloopig rezultaat bragt een ander voort, namelijk de *monster-voordragt*, die de konservatieven met willekeur bekleedt; den Groenen, is de toekomst, waarop zij rekenen, de heerschappij belooft, en den liberale predikanten slechts daarom niet genoegzaam voldoet, omdat de kans voor hunne onchristelijke staatskerk niet zeker genoeg wordt gemaakt tegen de Groenen.

Natuurlijk geven daaraan hun bijval de konservatieven bij monde van de [illegible], de liberale predikanten door de *Morgenster*, en de Groenen, zij die gewoon zijn alles af te keuren, door het beteekenend stilzwijgen van der *Nederlander*.

Maar waar blijft bij dit alles de vrijheid van godsdienst, die men boven de daken heeft uitgeroepen tegen de Katholieken, welke men voorstelde als wilden zij de vrijheid van godsdienst door hunne kerkregeling vernietigen? Nu, de vrijheid van godsdienst! Wie is onnoozel genoeg om daaraan nu nog te denken, nu de mannen der beweging meenen dat zij *de baas* zijn? Wie hunner bekommert zich over de vrijheid van godsdienst? Dit mogen de Katholieken doen, in hunne domheid, met de wezenlijk liberale Protestanten, die de eigenaardigheid van de protestantsche verdraagzaamheid niet kennen! Het land is vrij en de godsdienst ook, als van Hall regeert, Groen kans heeft om dat bewind over te nemen; en de predikanten er op rekenen, dat zij Groen zullen kunnen breidelen met de Katholieken.

De vraag is nu slechts, hoe men het voorstel tot wet zal maken. De *Amsterdamsche Courant* heeft daartoe het middel aangewezen, dat geheel in het systeem ligt der jongste beweging, namelijk: *het doel wettigt de middelen*. Die het doel wil, zegt de goede, en onhandige Amsterdamsche babbelaarster, wil de middelen: *qui veut la fin veut les moyens*. Regeeren het Handelsblad [illegible] hebben, dan moet zij ook niet [illegible] terug deinzen", al is het, voegen wij er bij, dat de wet de godsdienstige vrijheid vernietigt, de Grondwet schendt, willekeur invoert, de toekomst voor alle partijen ondragelijk maakt, het vaderland in gevaar brengt, en de koninklijke dynastie op het spel zet.

Wat eene hooge zedelijkheid spreekt uit dit alles! En hoe wordt ook van deze zijde de verfoeijenswaardige monsterwet aan den eerbied van het verstandig publiek aanbevolen! Alles is hier aan elkander geëvenredigd: doel en middelen zijn even monstreus.

En men vleit zich, dat men zulk een gedrochtelijk juk door zulke gedrochtelijke middelen niet slechts aan 12 maal honderd duizend Katholieken zal kunnen laten welgevallen: maar zelfs aan de honderd duizende niet dweepende maar bezadigde Protestanten zal kunnen opleggen!

De *Grondwet* ontleedt art. 3 van de monsterwet in dezer voege:

»Even ondoelmatig schijnt de beperking van art. 3: »Vreemdelingen worden tot het bedienen van de openbare godsdienst niet toegelaten, dan na daartoe onze »toestemming te hebben verkregen." Volgens de Heer van Toel, strekt zij om »de Regering de overtuiging »te doen hebben, dat de vreemdelingen waarborgen »tegen uitspattingen opleveren."

»Wat is hier uitspatting?

»Zondigen tegen de wetten der zedelijkheid of de regels van het maatschappelijk verkeer? onbehoorlijke bediening der godsdienst binnen de wanden der kerk? afwijking van leer en belijdenis? — of aanzetting tot misdaad, tot oproer, tot allerlei verkeerdheid?

»Met het eerste *mag* de Staat zich bemoeijen; voor het laatste *moet* de strafwet worden ingeroepen.

»Tegen *welke* uitspattingen van den vreemden prediker moeten waarborgen gezocht worden?

»Mijne Heeren! wat verstaat gij door *de uitspatting van een vreemden predikant?*

»Geeft een voorbeeld. Het zal tevens geschikt zijn om aan dat beeld, dat gij uit het leven neemt, de deugdelijkheid van den waarborg te toetsen.

»Is het *verkregen* verlof een band, die den vreemde van uitspatting *kan* weerhouden?

»De vreemde godsdienstleeraar is, volgens de Regering, een gevaarlijk wezen; hij is immers »hier geheel »zonder betrekkingen, zonder belang, en zeker zonder »vaderlandsch [Nederlandsch?] gevoel." Om te prediken heeft hij verlof noodig; gij geeft het hem; heeft gij nu *waarborg* dat hij »zonder gevaar van zijn bijna onschendbaar standpunt het woord kan voeren?"

»Op welken grond zal men verlof [illegible] Zal men zich om inlichtingen wenden tot [illegible] hier [illegible], hem verzochten zich [illegible] Of tot hen die den vreemde niet kennen [illegible] de heer Coquerel te 's Hage zal komen preeken, zal men dan advies vragen bij den Waalschen kerkeraad, of bij pastoor of rabijn? Of zal men eerst schrijven naar het land, waar hij »betrekkingen" heeft en »vaderlandsch gevoel". Indien eene bezending Schotten ons hier tot het onverdorven Schotsche geloof wil bekeeren, zal dan de vrijheid der prediking bij ons afhangen van hetgeen het Engelsch gouvernement ons wil doen weten?

»Alles wel, zoo de minister dezelfde belijdenis heeft als de vreemde. Maar zoo hij dit niet heeft; zoo hij die der »gezindte" des vreemden beschouwt als dweepers, of als ketters, of als ondermijners van het geloof, waar het land mede staat of valt, zal er dan geen aanleiding zijn, in dit artikel, tot partijdigheid, tot willekeurig belet eener naar *zijn* inzien gevaarlijke prediking?

»En wat zijn de uitkomsten, ingeval er geen willekeur plaats vindt? Men vermoedt, op gronden, die bijkans geen twijfel meer overlaten, dat er een zeer gevaarlijke preek zal worden gehouden. Men weigert het verlof. Maar de vreemdeling *preekt toch* [illegible] hij [illegible] in strijd met de wet te hebben gehandeld. Hij kan het er zelfs voor de tweede maal op wagen, daar hem dan niets zal treffen dan ontzetting van regten, die hij hier *niet* heeft, noch denkt uit te oefenen.

»Heerlijke waarborg!

»De *verdachte* preekt, maar doet dit nu juist zoo kalm en waardig, dat alle last der weigering van het verlof op de regering terugvalt.

»Of de *onverdachte* krijgt verlof, spat uit, en de regering draagt de schuld, dat zij de maatschappij niet beter heeft gewaarborgd, terwijl juist daarvoor haar de wapens zijn in handen gegeven.

»Is dat nu, wij vragen het met vrijmoedigheid aan elken onbevooroordeelde, ... is dat nu eene *verstandige* bepaling? Is die noodig »om een toestand te doen »geboren worden, waarin gelijke bescherming zal kun»nen worden verleend"?

»Is dat nu een middel tot bevrediging, dat in [illegible] sche, Schotsche of Engelsche kerken geen [illegible] diker mag komen preken, geen [illegible]

de synagoge mag dienst doen, zonder dat de Regering alvorens onderzoek doe naar zijn handel en wandel, rondzie naar waarborgen, die niet te vinden zijn, en dan eerst hem voorzie met eene *permissie om te preken*.

»Het is zeker eene bepaling, die op den weg ligt der anti-revolutionnairen. Eén der *praktische resultaten*, die, *met behoud der eigenaardigheid van eigen rigting*, voorloopig kan worden aangenomen. Niets toch zal beletten haar toe te passen in Groeniaanschen zin. Want het verlof kan des noods ook afhankelijk worden gemaakt van het voorloopig onderzoek naar de *leer* van den [illegible] in een normalen toestand immers zou (volgens den heer Groen) de Regering acht geven op het »*criterium* van de Kerk, op de *leer*, de *belijdenis*. De »Regering zou geene *leeraren* zien in hen, die zich [illegible] in het bestrijden van haar *leer*.

Treft dus een [illegible] Groen ministerie, en het stelt [illegible] tot geloofsregter over den vreemde, die hier leden zijner gezindheid wil stichten en voorgaan.

Ligt deze stap niet op den weg der mannen, die over krenking van het regt der gezindte klagen, wanneer een Groningsch hoogleeraar in eene Haagsche kerk voorbidt en Gods Woord verklaart?"

Dat het perfide artikel 1 der *monsterwet* N° 2 een [illegible] is, waarin zich wapenen bevinden tegen alle vrijheden, die geacht mogen worden de *corollaria* te zijn der godsdienstvrijheid, wordt al meer en meer erkend. In de hoogste mate zou het derhalve inkonsequent zijn, dat zij, die tegen de laatst voorgedragene Armenwet gezind waren, hunne goedkeuring gaven aan deze *monsterwet*.

Te regt schrijft dan ook de *Arnhemsche Courant*, in antwoord op de vraag, wat o. a. art. 1 dier wet voorschrijft:

»Juist datgene, zoo antwoordt zij, waar tegen de zestienhonderd en zooveel adressen waren gerigt; onderwerping van de bepalingen, door de kerk omtrent hare armverzorging gemaakt, aan de goedkeuring van den Staat.

»Wij duiden het aan het ministerie Donker-van Hall niet euvel, dat het zijn programma »in milderen zin« [illegible] heeft verloochend. Dat programma was niets anders dan een *politiek* stuk, bestemd om het nieuwe ministerie populair te maken; alleen omdat het ontwerp van armenwet zooveel tegenkanting had gevonden, werd in dat programma zeer behendig en dubbelzinnig op art. 195 in verband met het eerste en tweede ontwerp van armenwet gewezen. Wij duiden het ook aan het ministerie niet euvel, dat het in *zijne* pozitie opzettelijke en duidelijke vermelding van zijne veranderde zienswijze in dit wetsontwerp, waar het anders niet ongepast zou geweest zijn, »niet raadzaam en noodig« rekende. Wij konstateren alleen, dat de kerkelijke armverzorging in dit wetsontwerp wel degelijk aan banden wordt gelegd, en dat het ontwerp daardoor van onderscheidene kanten in de Kamer tegenkanting zal vinden."

Te Arnhem wordt door de aanzienlijke en welgezetene Katholieken geteekend het navolgende adres:

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

»Mijne Heeren!

»Wij ondergeteekenden, allen belijders van de Katholieke godsdienst en ingezetenen van Arnhem, provincie Gelderland, wenden ons met den diepsten eerbied, maar tevens met levendigen nadruk tot U de vertegenwoordigers van het Nederlandsche volk, om U onze bekommeringen en wenschen kenbaar te maken met betrekking tot het wetsontwerp, regelende het toezigt der Regering op de onderscheidene kerkgenootschappen.

»Wij hebben met de diepste verontwaardiging de gevaarvolle agitatie gadegeslagen ter zake van de organisatie van ons kerkgenootschap, sedert de laatste drie maanden in het leven geroepen en kunstmatig onderhouden. Pamfletten en straatrumoer te beantwoorden hebben wij beneden ons geacht. Als rustige burgers, die het meenen met het vaderland, hebben wij het pligt geacht te zwijgen en de bestaande opgewondenheid niet te bevorderen, al ware het ook alleen door op te komen voor ons goed regt.

»In het vertrouwen, eigen aan dat goed regt, hebben wij van de regering verwacht handhaving der orde, en van de [illegible] vrijheid, het onvervreemdbaar erfdeel van [illegible]

»Met te meer regt [illegible] verwachting, nu de bevoegde autoriteiten [illegible] afgekeurd, dat er onheil voor op [illegible] gebragt, nu het de regering niet had ontbroken [illegible] een zoo veel beteekenende [illegible] Stoel [illegible] overvloedige verklaringen [illegible] als welke geschikt zijn om den meest [illegible] te ontnemen van bestaan.

»Diep [illegible] met bittere verontwaardiging hebben wij dan ook van de regering zelve zien uitgaan eene voordragt als daar is het wetsontwerp tot regeling van het toezigt der regering op de onderscheidene kerkgenootschappen. [illegible] te spreken, [illegible] waarvoor elke bedenking wijkt.

»Wij aarzelen niet het te verklaren: bezwaarlijk konde men eene regeling uitdenken meer geschikt om godsdienstige partijschappen aan te kweeken en onverdraagzaamheid te doen ontstaan tusschen burgers van denzelfden Staat.

»De bescherming der godsdienstige vrijheid tegen elke aanranding. Ziedaar den grondslag der verdraagzaamheid, en eene voorwaarde van orde en rust in den Staat.

»Die wetsontwerp [illegible] ze is in strijd, ze is onbestaanbaar met de Grondwet. — De Grondwet duldt in zake van godsdienst geene preventieve maatregelen.

»Het onderhavige wetsontwerp tast de vrijheid van godsdienst, het regt van eigen organizatie, de vrije belijdenis en oefening aan in hare hartader. (Art. 1) Het gezag in de Kerk, — niet de regering — behoort de zaken der kerk te regelen. De vrije oefening van de godsdienst in de Grondwet geschreven, kan niet afhangen van de willekeur der regering. Het kan haar niet worden overgelaten door het eindeloos afkeuren van zetels, en voor geestelijke bedieningen en van standplaatsen voor kerkgebouwen, de organizatie te beletten van een kerkgenootschap, door godsdienstoefening onmogelijk te maken of naar de achterbuurten te verbannen.

»De geschiedenis, ook des Vaderlands, leeraart, helaas! de noodzakelijkheid van de godsdienst te beschermen tegen de mogelijke trouweloosheid eener regering.

»De wonden aan het Vaderland geslagen ter gelegenheid van de godsdienst, — nooit waren zij het gevolg van overdreven vrijheid, maar altijd van bemoeijenissen des Staatsbestuurs met zaken van kerkelijken aard. Niemand vermag een feit aan te halen tot staving van het tegendeel. En deze voordragt! niet te vreden met de toekomst te bedreigen, moet ze zelfs terugwerken op het voorledene.

»Geheel het wetsontwerp, ja deszelfs schijnbaar onschuldige bepalingen (de art. 4, 5 en 7) strekken alleen om een even onverdiend als onregtmatig wantrouwen uit te drukken tegen twee vijfden van Nederlands bevolking.

»Wij stellen er prijs op Nederlanders te zijn, er den naam van te dragen, er de regten van te genieten. Het zal den Lande welgaan, zoo allen het even eerlijk meenen met Vorst en Vaderland als wij. — Wij zijn geene vreemdelingen; wij bezitten dezelfde grondwettige regten als ieder burger van den Staat. Wij kunnen, wij willen geen achterdocht, geen wantrouwen tegen ons dulden. Niemand heeft ons iets te verwijten [illegible] of ander te regtvaardigen.

»Vergeet het niet Mijne Heeren! dat wetsontwerp grijpt in, in het geweten van twee vijfden der Nederlandsche bevolking, van twaalf maal honderd duizend Katholieken. Hunne godsdienst en hare vrijheid, zij is hun dierbaarder dan het leven.

»De geschiedenis dezer eeuw is daar, om te getuigen hoe de Voorzienigheid den val van Rijken en Dynastiën somtijds vasthecht aan het oogenblik der verdrukking van de godsdienst.

»Met den kommissaris des Konings in de provincie Zuid-Holland, met den voorzitter van Nederlands hoogste regterlijk kollegie zeggen wij het onbewimpeld: Er is een regt, hooger dan het geschreven regt, dat door de wet wel kan worden aangerand, nimmer vernietigd.

»Van U de vertegenwoordigers van het gansche Nederlandsche volk, van uwe regtvaardigheid vragen wij met vertrouwen de verwerping van eene wets-voordragt, waarvan het belang van den Koning, het belang van het Vaderland, waarvan de Grondwet, door U bezworen, U de aanneming verbiedt."

Het te Kampen tegen de *monsterwet* geteekende adres, luidt aldus:

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal
te 's Gravenhage.

»Wij ondergeteekenden allen R. K. ingezetenen van N. N., ons bedreigd gevoelende in het genot der vrijheid, waarvan het behoud door geene opoffering te zwaar gekocht kan worden, en waarvan de waarborg in de Grondwet van den Staat door de ondubbelzinnigste bewoordingen, is uitgedrukt, veroorloven ons gebruik te maken van een ander regt dus door de Grondwet verzekerd, namelijk, van ons eerbiedig tot deze Hooge Vergadering te wennen, ten einde wij in het regt der vrije uitoefening onzer Godsdienst gehandhaafd worden.

»Er is bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal een ontwerp van Wet ingekomen, *regelende het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen*, hetwelk onze bekommering in de hoogste mate heeft gaande gemaakt, dewijl al de bepalingen daarin voorkomende Art. 4, 5 en 7 uitgenomen, met de vrije uitoefening onzer Godsdienst onbestaanbaar zijn. Ieder onbevooroordeelden, die [illegible] onze Godsdienst bekend is, zal zich, door de [illegible] van dit wetsontwerp hiervan overtuigen.

»Toen [illegible] straatrumoer beleedigd, door pamfletten en libellen gelasterd en verguisd werden, zwegen wij geduldig en verdroegen lankmoedig den hoon aan onze godsdienstige gevoelens aangedaan; dan, nu van de zijde der regering tegen herhaalde en plegtige verzekeringen van het tegendeel, maatregelen worden voorgedragen, welke, indien zij Wet worden, onze godsdienst aan banden leggen, onze heiligste regten schenden en tot in het heiligdom des gewetens doordringen, [illegible] zoude stilzwijgen lafhartig pligtverraden en ten hoogste misdadig worden.

»Welke waarde de Katholieken aan de vrije uitoefening hunner godsdienst hechten, is al te zeer bekend, dan dat wij daarover in eenige bijzonderheden zouden treden. Het voorgedragen wetsontwerp tast die vrijheid, ons zoo dierbaar, in de ingewanden aan, en zulks in spijt der Grondwet zelve, die geen ander regt ons meer uitdrukkelijk toekent, dan dat der vrijheid van godsdienst. Deze beweegreden alleen zal genoeg zijn om U Mijne Heeren, te doen besluiten de aanhangige wet te verwerpen.

»Overtuigd dat uwe roeping en uw ernstige wil de regten van allen en voor allen [illegible] te handhaven, durven wij met het volste vertrouwen onze bede tot u rigten om aan het voorgestelde wetsontwerp — regelende het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen, een afkeurend votum te geven."

't Welk doende

. . den Julij 1853.

In de omstreken van Noord-Wijkerhoudt cirkuleert het volgende adres:

»*Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.*

»Edelmogende Heeren!

»Wij zijn meer dan verontwaardigd over de wet welke men U. E. M. met betrekking tot de kerkelijke aangelegenheden heeft durven aanbieden, met het doel om 's Lands Ingezetenen in hunne dierbaarste regten te krenken.

»Hoe! men dreigt ons met regtbanken en kerkers als wij van onze godsdienstige vrijheid gebruik maken; en men zou niet vreezen de onheilen, welke het in werking brengen van zulke verdrukkingswet voor Vorst en Vaderland onvermijdelijk ten gevolge zoullen hebben?

»In het belang van 's Lands rust en welvaart verzoeken wij U dringend nimmer die onregtvaardige wet, welke alle godsdienstige vrijheid door de Grondwet gewaarborgd vernielt, door uwe veelvermogende magt te bekrachtigen, op dat U. E. M. nimmer het verwijt drukke, [illegible] willekeur, en aan gevaarlijken godsdienstigen tweespalt,

»de Adressanten."

Het volgende adres is uit Deurne en Liessel door honderde inwoners onderteekend afgezonden:

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Mijne Heeren!

De ondergeteekende ingezetenen der gemeente Deurne en Liessel, van hunne jeugd af, gewoon door den nederigen en zwaren handarbeid in hun sober onderhoud te voorzien, stellen [illegible] het volste vertrouwen in de [illegible] regering, en storten opgeruimd het penningske, in het zweet huns aanschijns bijeen gebragt, tot algemeen welzijn in 's rijks schatkist.

Zij eerbiedigen hunnen Koning, en velen hunner, en velen hunner zonen hebben in benarde oogenblikken hun bloed veil gehad of vergoten in de verdediging van hunnen vaderlandschen bodem.

Geene opofferingen vallen hun zwaar, in de verzekering door 's lands regering bij herhaling plegtig en openbaar afgelegd, dat aan de Grondwet, als aan de heilige ark, niet geraakt en de godsdienstvrijheid ongeschonden gehandhaafd zou worden.

Nu zij echter vernemen, dat aan Uwe Kamer een wets-ontwerp is voorgedragen, hetwelk hunne godsdienstvrijheid tot in de verborgenste deelen aantast, nu rust hunne veenspade voor eenige oogenblikken in den peelgrond, en zij maken van de bevoegdheid der Grondwet gebruik, om zich als één man ter verdediging hunner heiligste regten, met den diepsten eerbied tot u te wenden.

Leden der Tweede Kamer! gij door de natie uitverkozen om hunne teederste belangen te behartigen en de bedreigde Grondwet te verdedigen, neen gij zult niet dulden, dat de godsdienstvrijheid in eenig opzigt worde aangerand. Zij verzoeken geene gunsten of regten, maar met hun nedrig lot tevreden, vragen zij met eerbied en ernst hetgeen in de Grondwet met onuitwischbare letters is opgenomen, VRIJHEID VAN GODSDIENST hun boven goed, bloed en leven dierbaar.

En daarom bidden de ondergeteekenden door al wat billijk, regtvaardig en heilig is, dat gij Mijne Heeren, in wien [illegible] hunne hoop berust, aan bovengemeld wetsontwerp uwe goedkeurende stem moogt weigeren.

Het welk doende

Deurne, 14 Julij 1853.

Het volgend adres is door de meeste en voornaamste ingezetenen van Eindhoven aan de Tweede Kamer verzonden:

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

De ondergeteekenden, allen belijders der Roomsch-katholieke godsdienst, belegd in het genot der vrijheid, waarvoor zij goed en bloed veil hebben, en die de Grondwet van den staat hun in de ondubbelzinnigste bewoordingen waarborgt, wenden zich eerbiedig tot deze hooge vergadering, wier hoeksteen is, diezelfde Grondwet, ten einde het hun op aarde dierbaarst regt gehandhaafd worde.

Onnoodig achten zij hierbij te voegen, mijne heeren, dat wij doelen op het wetsvoorstel, *regelende het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen* bij deze Kamer ingekomen, waarvan niet eene bepaling — de art. 4, 5 en 7 uitgenomen — met de uitoefening hunner godsdienst bestaanbaar is.

De bloote lezing dier ontwerp-verordeningen zal daarvan elken onzijdige de volste overtuiging geven.

Zoolang de katholieken zich enkel door libellen en straatrumoer in hunne godsdienstige gevoelens gekrenkt zagen, konden zij zwijgen; dan nu van regeringswege, tegen herhaalde en plegtige verzekeringen van het tegendeel aan, maatregelen worden voorgedragen, welke de godsdienstvrijheid der Katholieken schenden niet alleen, maar tot in het heiligste van hun geweten binnendringen, zou zwijgen niet enkel lafhartig maar zelfs *misdadig* wezen.

De prijs, die de Katholieken aan de vrije uitoefening van hunne godsdienst hechten, kan ook u, mijne heeren, niet onbekend zijn; het voorgedragen wetsontwerp grijpt die in het ingewand aan, en zulks ten spijt der Grondwet, welke geene vrijheid duidelijker dan die verkondigd heeft; … deze hooge vergadering te bewegen, … dit wetsontwerp te verwerpen.

Het is daarom, dat de ondergeteekenden in de … vastheid, dat het uwe roeping en uw ernstige wil is, de regten van allen en voor allen, overeenkomstig de Grondwet te verzekeren, met het volste vertrouwen tot U wenden; eerbiedig vragende de verwerping der wet *regelende het toezigt der onderscheidene kerkgenootschappen*, uwe goedkeuring daaraan te onthouden.

De *Courrier de la Meuse* schrijft:

„Met bijzondere voldoening vernemen wij dat ons beroep op een algemeen petitionnement tegen de monsterwet in geheel Limburg overal weêrklank heeft gevonden. Men is ijverig bezig om dit gewigtig werk zijn beslag te doen erlangen. Te Maastricht zullen morgen en overmorgen adressen worden geteekend. De geestdrift is algemeen en onweerstaanbaar."

Wij hebben in ons vorig Nommer eenige zeer behartigenswaardige woorden medegedeeld van den heer Michaud. Toevalligerwijze is de vertaling achterwege gebleven. Wij laten haar hier volgen:

„Hoeveel kruid is er noodig om een 24 ponder te laden?

— Twee pond.

Welnu! doe er vier pond op, dat zal zwaarder slag en meer effekt geven.

— Men doet er vier pond op, brengt er de lont aan, … springt het kanon uit elkaar en doodt de … die het geladen hadden, zonder den vijand, tegen wien het gerigt was, in het minst te hebben beschadigd.

De historie van dien … geladen 24 ponder zou wel de historie kunnen worden van de jongste monsterwet."

Wij vernemen heden, dat adressen, gelijkluidende met dat medegedeeld in ons Nommer 1389 … zijn uit:

Weesp	»	125	naamteekeningen,
Rijnsaterwoude	»	30	»
Kampen	»	78	»
Veur en Leidschendam, gem. Stompwijk	»	60	»
Harderwijk	»	17	»
Brielle	»	67	»
Zevenhoven	»	59	»
Mijdrecht, Maarseveen en Maarsebroek	»	81	»
Noorden	»	24	»
Pijnacker	»	84	»
Schalkwijk	»	164	»
Batenburg	»	66	»
Overasselt	»	93	»

De Prov. Staten van Friesland hebben tot lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal herkozen Jhr. G. R. G. van Swinderen, met 31 van de 44 stemmen.

De Provinciale Staten van Groningen hebben herkozen tot lid van de Eerste Kamer der Staten Generaal, den Heer J. de Sitter, met 32 van de 43 stemmen.

De Provinciale Staten van Noord-Brabant hebben tot leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal gekozen en herkozen, bij de eerste stemming Mr. N. F. C. J. Sassen, thans lid der Prov. Staten, en bij eene tweede vrije stemming den Heer F. J. T. de Bruyn, afgetreden lid dier Kamer. De Heer Mr. N. F. C. J. Sassen gaf te kennen, dat hij zich omtrent de aanneming dier betrekking den bedenktijd voorbehield, welken de wet hem aan de hand gaf.

Door de Provinciale Staten van Limburg is de Heer de Villers de Pité met 36 van 43 stemmen tot lid der Eerste Kamer van de Staten-Generaal herkozen.

Door de provinciale Staten van Overijssel is tot lid van de Eerste Kamer herkozen de heer Mr. W. H. Cost Jordens.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 12 Julij. Men leest in de *Constitutionnel*; dat bij den togt over de Pruth niet aanstonds aan de Fransche en Engelsche vloten bevel gezonden is om binnen de Dardanellen te komen, moet niet beschouwd worden als een blijk van wankelmoedigheid der Engelsche en Fransche regeringen. Deze hebben een laatst bewijs willen geven door niet tot dadelijkheden over te gaan, alvorens de uitkomst te kennen der ernstige vertoogen, die door de *vier* mogendheden in onderling overleg aan Rusland schijnen gerigt te zijn. Men moet toch denken dat stappen van zoodanigen aard, gelijktijdig door al de groote Westersche mogendheden gedaan, bevorderlijk zullen zijn voor eene vreedzame beslechting van het geschil; en het is derhalve natuurlijk dat men, alvorens den staat der zaken door een welligt onnoodigen stap nog bedenkelijker te maken, het antwoord uit St. Petersburg afwacht op de eenstemmige en gelijktijdige vertoogen der groote hoven van het Westen. Doch met leedwezen vinden wij heden in een Russisch blad een staatsstuk, hetwelk de hoop die wij op de gematigdheid van den Keizer van Rusland stelden, aanmerkelijk vermindert. De ongeregtvaardigde beschuldigingen die in deze nieuwe cirkulaire van den Russischen rijkskanselier tegen Frankrijk en Engeland worden ingebragt, doen ons vreezen dat de vertoogen der Europesche mogendheden bij Rusland geen ingang zullen vinden.

— De laatste hand wordt gelegd aan het graf van Keizer Napoleon in de Invaliden. De koepel van dit gebouw zal even als de toren op nieuw worden verguld. De kosten hiervan zullen slechts 3000,000 francs beloopen.

— De schade, te Rouaan en omstreken door den jongsten hagelslag veroorzaakt, wordt begroot op 18 honderd duizend francs.

MADRID, 7 Julij. De koninklijke raad heeft besloten, dat er grond bestaat om den heer Simon de Roda geregtelijk te vervolgen wegens misbruik van gezag, in zijne hoedanigheid van gouverneur van Saragossa, bepaaldelijk bij gelegenheid der jongste verkiezingen.

— Te rekenen van af 15 Julij zal Madrid meer drinkbaar water hebben dan vroeger. De heer Sanfort, een bekwaam ingenieur, voltooit thans een door hem uitgevonden toestel, geschikt om het water tot de noodige hoogte op te voeren om het gemakkelijk in de huizen te brengen.

ENGELAND.

LONDEN, 12 Julij. Het Huis der Gemeenten heeft het wets-ontwerp tot invoering eener algemeene belasting op den eigendomsovergang bij versterf met geringe wijzigingen aangenomen. De *Times* zegt daaromtrent: „Het huis der Gemeenten is bereidwillig toegetreden tot de … voorstellingen van den heer Gladstone in de … Het … nieuwe proeve, hoewel daartoe in het … succes … op roerende goederen en andere … reeds lang aanleiding bestond; en dit heeft de invoering gemakkelijker gemaakt van eenen maatregel, die in de toepassing veel bezwaarlijks heeft en nog veel verbetering behoeft, alvorens hij een duurzaam bestanddeel van ons finantieel stelsel kan worden. Had Sir Robert Peel niet een onmiddelijk werkend middel behoefd, dan zou hij hoogst waarschijnlijk tot deze proefneming in plaats van de inkome-tax de toevlugt genomen hebben, om de eenvoudige reden, dat de eene een blijvende maatregel kan zijn en de andere niet.

Het is voorzeker opmerkelijk dat wij nu nog, in het midden der negentiende eeuw, de ware beginselen in zake van belasting hebben uit te maken. Wij geven het eene beginsel na het andere op, tot dat hetgeen nog maar eene eeuw geleden als heerlijke ontdekkingen beschouwd werd, gelijkgesteld wordt met de barbaarsche verbeurdverklaringen van de leenheeren der middeleeuwen: hoofdgelden, belasting op arbeid en vlijt, op kapitaal, op levensmiddelen en op handelsartikelen in het algemeen, worden thans schier eenstemmig verworpen. En zoo keeren wij ten laatste terug tot eene belasting, die in beginsel de ruwste is van alle en in de toepassing niet de minst hatelijke, tot eene belasting, die reeds in de middeleeuwen door den leenheer van zijne onderzaten geheven werd.

— Volgens berigten uit Nieuw Grenada had te Bogota eene oproerige demonstratie der ultra-radikalen plaats gehad, die aanvankelijk een dreigend aanzien bekwam, doch gelukkig nog tijdig genoeg onderdrukt werd.

— Tijdingen uit Jamaica dd. 22 Junij deelen mede, dat de Wetgevende Vergadering nog niets verder gevorderd was. Er waren velen overtredingen begaan door de koffij te vervalschen en met chichorei te vermengen: ingevolge de wet zijn deze gestraft geworden.

— Door eene Engelsche maatschappij worden thans de noodige stappen gedaan, om eene onderzeesche telegrafische verbinding tusschen het eiland Korfu en de Albaneesche kust daar te stellen, waardoor de berigten der Indische overland post ten minste 40 uren vroeger in Triest zouden bekend worden.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 13 Julij. Men schrijft uit Kalisch, dd. 5 Julij: Vijf van de officieren van den algemeenen staf van het Russische leger, waaronder de generaal, die aan het hoofd der ingenieurs van het aktive leger staat, zijn met verlof naar buiten 's lands vertrokken; hetgeen met de verwachting van een algemeenen oorlog bezwaarlijk te vereenigen is; doch aan geen hoofdofficier van het vierde en vijfde legerkorps is verlof verleend.

— Uit Beijeren en andere Zuid-Duitsche Staten luiden de berigten nopens den stand van het graangewas bij voortduring zeer gunstig; van rogge en tarwe wordt een vrij goede, voor gerst en haver een overvloedige oogst verwacht.

— Van 6 tot 9 Julij, zijn in Baden-Baden ruim 600 badgasten aangekomen. Men heeft daar, zoowel als in andere Duitsche badplaatsen opgemerkt, dat vele aanzienlijke Russen, na hunne familiën derwaarts gebragt te hebben, onmiddelijk weder naar St. Petersburg terugkeeren, hetgeen in vroegere jaren nooit het geval was. Onder de badgasten te Baden-Baden bevindt zich zekere Jakoleff, die door goudwasscherij en zijne … tingen in het Ural-gebergte, het aanzienlijk vermogen van nagenoeg vijftien millioen roebels heeft verworven.

— Op 9 Julij bedroeg het getal badgasten te Wiesbaden 9737. In de badplaats Ems is voor de vreemdelingen bijna geene huisvesting te bekomen.

— Men schrijft uit Koppenhagen, 11 Julij. In de *Folkething* heeft de eerste lezing plaats gehad van een wets-ontwerp tot de verandering van pachtgrond in vrijen eigendom. Tot eene tweede lezing werd besloten.

BERLIJN, 13 Julij. De voorstellen van Pruissen aan de tolkonferentie tot verlaging der regten op de granen schijnen gunstig te zullen opgenomen worden.

WEENEN, 12 Julij. De Porte heeft wegens de gebeurtenissen te Smyrna volledige voldoening gegeven. De Pacha is afgezet en gestrenge maatregelen zijn tegen de uitgewekenen genomen.

— Men schrijft uit Triest, 12 Julij. De Grieksche stoomboot is aangekomen, met het berigt, dat de ziekte in de krenten op Morea, Cephalonie en Zante zeer sterk toeneemt.

De stoomboot uit de Levant brengt de tijding mede, dat ook de ziekte in het Rozijn ook te Chesme en Samos sterk is toenemende.

— De groot-logotheet Aristarchi, die gedurende de tegenwoordigheid van vorst Menchikoff te Konstantinopel dikwijls genoemd werd, is met … zending … aangekomen.

BELGIE.

BRUSSEL, 13 Julij. De berigten omtrent de verwoestingen door het onweder van ll. Zaturdag aangerigt, luiden bij voortduring hoogst bedroevend. Te Baugnies stond de straatweg tot bij de kerk, ter lengte van 1000 ellen, geheel onder water, dat met schuim bedekt was.

STADSNIEUWS.

In de 220ste Staats-Loterij zijn in de 5e Klasse bij de 16e Trekking prijzen van ƒ 1000 of daarboven te beurt gevallen aan No 2062 en 18778 ieder ƒ 1000, No 8002 ƒ 1000 en premie ƒ 30,000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 14 Julij.

ONDERTROUWD (13 Julij): J. C. Zimmerman met S. J. Vrolik.

GETROUWD (13 Julij): C. B. Hesselfeld, van Londen met S. J. W. Hoppe.

OVERLEDEN (9 Julij): A. M. Hendrikse, … scher, 87 j.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		13 JULIJ 4½ u. gebl.	14 JULIJ 4 u.			gebl.
Nederl., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		63 3/16	63 3/16	a	63⅛	63 5/16
Dito Dito	3	76¼	76⅛	»	76⅜	76⅜
Dito Dito	4	94⅝	94 5/16	»	94 11/16	94⅝
O.-I. Leening 1844	4	94⅜	94½	»	94 9/16	
Amortis. Syndic.	3½	93¾	94	»		
Handel-Maatschappij	4½	123¼		»		
Aand. Rijn-Spoorweg	»		103⅛	»		
Aand. Holl. S. M.				»		
Obligatien	»			»		
Belgie, Obligatien 1844	»			»		
Cert. bij de Belg. Bank	2½			»		
Dito bij Rotsch. en Volksv.	»	52½		»		
Frankrijk, Obligatien	3			»		
Spanje, Nieuwe	1	22 11/16	22⅝	»	22 11/16	
Dito	3	47¼	47⅛	»	47¼	
Dito Binnenl. à 6/m.	»	42½	42½	»	42 9/16	
Coup. Bewijzen		5⅞	5 13/16	»	5⅞	
Amortisable Schuld				»		
Portugal te Londen	5	39¼	39⅜	»	39½	
Dito Dito	4	36½	36⅝	»		
Rusl. bij Hope 1798 en 1816	5	109	108⅞	»	109	
Dito Dito 1828 en 1829	»	108	107¼	»	108	
Cert. bij d°. 1831 en 1833	»			»		
Dito	4½	99⅞	99⅞	»		
Dito bij *Hope*	4	93¼	93⅞	»		
Dito bij *Stieglitz en C°.*	»	92⅛	92	»	92⅛	92
Dito bij id. 5de Serie	4			»		
Cert. te Hamburg	5	101⅝		»		
Inschrijving in Assignat.	6	73¾		»		
Cert. van dito	»	74⅛	73⅛	»		
Polen, Certifikaten	4	85½	85½	»		
Dito Aand. à fl. 500			160¼	»		
Dito met Lot. » 300				»		
Amerika, Bank-Actiën		4 9/16	4 9/16	»		
Pruissen, Aand. met Lot. R. 50 *f*				»		
Oostenrijk, Metalliek	5 pCt.	81 7/16	81⅜	»	81½	
Dito 1847	2½		42⅛	»		
Dito 1854	2½	42	42	»	42⅛	
Dito 1849	5	94¼	94⅛	»		
Ween. Bank bij *Goll en C°.*	»			»		
Dito	4			»		
Letter B	5	94¼	94⅜	»		
Aand. met Loting fl. 500 *f*				»		
Nieuwe dito, » 250				»		
Napels, Cert. *Lam. en Bouwer* 5 pCt.				»		
Brazilie te Londen 1824	5	98¼		»		
Dito Leening 1843	5			»		
Dito à 200				»		
Peru	5½		80¼	»		
Mexico Nieuwe	3	26 9/16	26 5/16	»		
[illegible] à £ 100	3½	38¼		»		
[illegible] à £ 100	2	21⅛		»		
Dito Uitgestelde		9 3/16	9⅜			
[illegible] à £ 100		4 5/16				
Mexico onbepaalde 20	[illegible]					

Hollandsche fondsen verkeerden heden in eene algemeene gunstige stemming bij tamelijk veel affaire. In vreemde effekten was bij eenige affaire in Oostenrijksche en Spaansche weinig verandering, doch de stemming iets vaster; alleenlijk waren 4 pCt. Russen bij Hope en C°. ⅛ hooger.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt, Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m. *f*	56 5/16	Livorno	2/m. *f*	39½
»	zigt »	56⅝	Napels	» »	81⅝
Bordeaux	2/m. »	55⅞	Petersburg	» »	1,86
»	½/m. »	56⅛	Weenen	6/w. »	31⅞
Madrid	3/m. »	245	Augsburg	» »	35⅜
Cadix	» »	245	Frankfort	» »	99¼
Seville	» »	242	Hamburg	2/m. »	35 5/16
Bilbao	» »	243	»	zigt »	35⅜
Lissabon	» »	41½	Londen	2/m »	11,75
Porto	» »	41½	»	zigt »	11,82½
[illegible]	2/m. »	46⅝	Rotterdam	»	⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 13 Julij. Belg. leen. 2½ pc. 55⅝, 1840/1842 4½ pc. 99½, 1848, —; Spanje 1—3 pc. 22⅛; Binnenl. 3 pc 42⅜; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 84¼.

PARIJS, 12 Julij. Fransche 3 pc. 76,25; id. 4½ pc. 101,—; Bank-Aktien 2700,—; Belg. 1840/42, 5 pc. —; 4½ pc. —; 2½ pc. —; Napels 5 pc. —,—; Spanje 1—3 pc. 22⅜; Buitenl. 3 pc. —; Binnenl. 3 pc. 41⅞; Holl. 2½ pc. —; Piemont 5 pc. 98,50; Portugal 4 pc. —; Romeinen 5 pc. 99½; Rusland 4½ pc. 98¾; Metall. 5 pc. 86⅛.

LONDEN, 13 Julij. Cons. kont. 97¾ a —; op tijd 97¾ a —; Braz. 99½ a 100½ 1829/39 — a —; 1852 98 a 99; Den. 3 pc. [illegible] 86; 5 pc. 105 a 106½; Ecuad. 5⅛ a 5⅜; Gren. 21½ a 22; [illegible] 9½ a 9⅜; Mexiko Nieuwe 26¼ a —; Peru 4½ pc. [illegible] Uitgest. 59 a 60; Rusl. 1822 5 pc. 116½ a 117½; [illegible] 100 a 100½; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 41 a 41⅞; [illegible] —; Spanje 1 pc. 22⅜ a —; 3 pc. 46¼ a 46½; Coupons [illegible] 6; Passive 5⅛ a 5⅜; Holl. 2½ pc. 63¾ a —; idem [illegible] Venez. 38 a 39; Uitg. 15½ a 16½; Wissel op Amsterdam [illegible] Grieken 1824 8¼ a 8¾; 1825 —.

BERLIJN, 12 Julij. [illegible] 3½ pc. 92⅞; Loten —; Rusl. Stiegl. 4 pc. [illegible] 90; Loten fl. 500 92; Oost. Met. 5 pc. 86¼; [illegible] id. 2/m. 141½g.

HAMBURG, 12 Julij. [illegible] 103½; Oost. Met. 5 pc. 92¼; Spanje 1—3 pc. 21[illegible] pc. 39½.

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 13 Julij. Heden zijn verkocht 24 vat. Kentucky Tabak, per *Jan van Brakel.*

De heden gehouden Hout-Veiling is afgeloopen als volgt:

647 blokk. en blokj.	Mahonie,	verk.	210 blokk.	tot 24 à 64 c.
20 »	Satijn,	»	—	opgeh.
200 stukk. (7½ ton)	Cochenille,	»	—	»
146 blokken	Mahonie,	»	54 blokk.	tot 26 à 88 c.
144 »	»	»	110 »	» 27 » 39 »
11 »	»	»	2 »	» 35 »

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 13 Julij. Moutwijn *f* 18; Jenever *f* 22,50; Amst. Proef *f* 23,75, per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting.

ANTWERPEN, 13 Julij. *Koffij.* Er zijn gerealiseerd 500 b. Brazil, deels voor uitvoer.

Granen. Voortdurend stil.

Honig. Er zijn verkocht 47 v.

Rijst. Er zijn gedaan 600 z. beschadigd Arracan.

Ruwe Suiker. Er zijn gedaan 1200 k. blond Havana in ruil tegen 200,000 k. brooden en lompen in papier te leveren met Augustus.

LONDEN, 12 Julij. *Ruwe Suiker. Vreemde.* Met weinig omgang scheen de markt ook flaauwer. *Geraffineerd.* Meer gevraagd voor konsumptie tot vorige prijzen. Bruine lompen 45 s. 6 d.; gemeen a fijn 46 a 48 s. 6 d. Gestampte niet verbeterd.

Koffij. Native wordt op de laatste prijzen gehouden en in veiling zijn 1402 b. totaal opgehouden tot 46 a 46 s. 6 d. n. a. Zeilend zijn gedaan 3950 b. Brazil tot 42 s. 6 d.

Thee. Onveranderd met weinig omgang.

Rijst. Flaauw, doch er wordt te weinig gedaan om den prijs te kunnen drukken. In veiling zijn 2025 z. Bengaal gekocht tot vorige prijzen; 12 s. voor goed blank.

Indigo (1e zitting). Van de 12,715 aangeslagen kisten zijn 1256 k. geveild, waarvan 374 opgehouden. De veiling begon levendig, en al wat van Bengaalsch geschikt was voor uitvoer is 4 d. hooger verkocht, voornamelijk in de goede en fijne kwaliteiten.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 12 Julij. J. Baak Ezn. Decima, Kust van Afrika.
HELVOET, 12 Julij. J. Coper, Percy, Konstantinopel.

UITGEZEILD:

TEXEL, 13 Julij. O. P. Lap, Christina Agatha, Batavia. - W. L. Esink, Jan van Brakel, Macassar. - J. W. Scheeve, Adrianus en Willem, New-York. - J. H. Duit, Maria Anna, Livorno. - D. H. Degenhard, Wicherdina, Nantes.
HELVOET, 13 Julij. W. Fix, Sirene, Rouaan.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 4 Junij, op 5° 17' N. Br., 24° 20' W. L. Azia, kapt. Abrahamsz. Jr., v. Batavia n. Amsterdam.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

BATAVIA, Amstel, [illegible] boss. Bindr., 3 k. Foelie, Boissevain en Kooij; 2284 balen Koffij, Spengler en Comp.; 5308 units, N. H. M.; 1831 krj. Suiker, B. Kooij Jzn.; 81 b. Tabak, Wuste en Hintzen; 42 pik. Kadraughout, Order.

RIGA, Tweelingen Daniel en Wileo, Kleijn: 108 Spieren, 12 schok Pijpduigen, 450 Sparren, L. Hoyack en Comp.

ROTTERDAM.

NEWJORK, Gesina, Mulder. 535 vtjs. Harst, S. A. Le Vino en Comp.; 200 vtjs. dito; C. L. Roechling en Comp.; 225 vtjs. dito A. T. Ebeling en Comp.; 10 k. koopmanschappen. Wambersie en Croeswijck; 400 z. Koffij, Geb. Nottebohm.

Rijnhoogte — ARNHEM 13 Julij 3 el 40 duim. KEULEN 12 » 14 vt. 2 »

ADVERTENTIEN.

Men is van meening, tengevolge van geregtelijke magtiging, ten overstaan van Mr. BARTHOLOMEUS VAN BERKEL, Notaris residerende te *Delft*, op Donderdag den 21 Julij 1853, des namiddags ten 12 ure, in de Herberg *DE PRINS*, even buiten de Oostpoort der stad *Delft*, in het openbaar te veilen, en op Donderdag den 28 Julij daaraanvolgende, op hetzelfde uur, aldaar bij afslag te verkoopen:

Eene kapitale vóór twee jaren geheel nieuw gebouwde, zeer doelmatig ingerigte **BOUWMANSWONING**, met STALLING voor 24 Koeijen en 6 Paarden, ruime KELDER, DORSCHVLOER, uitmuntende GRAANZOLDERS; wijders WAGENSCHUREN, twee nieuwe vijfroeden HOOIBERGEN, ERVEN, WERF en BOOMGAARD; staande en gelegen in het Noordeinde van *Delfgaauw*, nabij de stad *Delft*; en voorts verschillende partijen meestal uitmuntend WEI-, HOOI- en BOUWLAND, (tegenwoordig tiendvrij) alles te zamen groot 39 Bunders, 8 Roeden, 92 Ellen, liggende in den Noordpolder, binnen de gemeenten *Delft* en *Vrijenban*, en in den Bieslandschen polder, binnen de laatstgemelde gemeente.

Te aanvaarden: de Bouwmanswoning op 1 November aanstaande, het Wei- en Hooiland op Kersmis, en het Bouwland bij het ontblooten van den Schoof in deze jare.

Welke verkoop zal plaats hebben in 4 percelen, in het breede bij biljetten omschreven, die na afzonderlijke veiling en afslag, zullen worden gecombineerd.

Nadere onderrigtingen ten kantore van den Notaris VAN BERKEL voornoemd. (3038)

Kiezers Vereeniging DE GRONDWET.

Bij de verkiezing op Dingsdag 19 Julij 1853, van vijftien Leden voor den Gemeenteraad, stelt deze Vereeniging aan de kiesgeregtigden voor:

Te *Herkiezen:* de DERTIEN LEDEN welke aftreden.

En te verkiezen: ter vervanging van den Heer

Mr. **G. C. J. VAN REENEN,**

den Heer

Mr. **H. PROVÓ KLUIT.**

En ter vervanging van den Heer

Mr. **J. J. UYTWERF STERLING,**

den Heer

CH. LE CHEVALIER.

Namens het Bestuur,

B. DONKER CURTIUS, *Voorzitter.*

(3066) R. DANIëL WOLTERBEEK, *Secretaris.*

Men vraagt op eene KOSTSCHOOL een' **SECONDANT,** van de R. C. Godsdienst, in staat om het Fransch en de Wiskunde grondig te onderwijzen. De voorwaarden zijn: behalve kost, inwoning enz. een salaris van *f* 300. Brieven *franco* onder Lett. B. bij den Boekhandelaar C. L. VAN LANGENHUYSEN, Singel bij de Beulingsluis te Amsterdam. (3065)

(2856) Bij W. BERGMANS, Boekhandelaar te Tilburg, is verkrijgbaar en wordt met goed succes gedebiteerd:

ALLEREERSTE AANLEIDING TOT DE KENNIS DER AARDE, met een beknopt chronologisch overzigt der geschiedenis, voor de lagere scholen. Prijs per exempl. 7½ Cts., 13/12 75 Cts., 50 exempl. *f* 2.50.

DE WEEGSCHAAL,

POLITIEK Volkszondagsblad.

Nommer 7 van dit Blad wordt Zaturdag 16 Julij verzonden. Van N°. 5 en 6 behelzende kritiek en satyre op de monsterwet, zijn nog enkele kranten te bekomen, Volledige exemplaren van Nommer 1 af, benevens het Proefnommer kunnen er nog [illegible] afgeleverd aan de eerstvolgende Geabonneerden, die verklaren zullen die te verlangen.

Prijs van het abonnement: per maand of 5 Nommers 75 Ct. Per 3/m. of 13 Nommers *f* 1.50 en *franco* met den Post *f* 1.75. Advertentien 10 Ct. per regel, en in bijzondere gevallen nog minder. De uitgave geschiedt bij den Boekhandelaar J. BERKENBOSCH, Heisteeg te Amsterdam. Abonnementen en Advertentien worden ook aangenomen bij alle Boekhandelaren en Postkantoren. (3064)

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN te Amsterdam zijn, onder meer andere, de volgende werken verkrijgbaar, allen in fraai geillustreerde bandjes gebonden, zeer geschikt om voor Prijzen te dienen. De prijzen zijn betrekkelijk zeer gering.

JESUS VAN NAZARETH, of Levensgeschiedenis van onzen Goddelijken Verlosser, een zedekundig leesboek, aan de Nederlandsche Jeugd toegewijd . . . *f* 0.85
HET LEVEN VAN DEN H. IGNATIUS VAN LOYOLA, Stichter van de Societeit van Jesus; door Pater BOUHOURS S. J. . . . *f* 0.85
ROSARIO, een Spaansche Geschiedenis, door den schrijver van Lorenzo . . . *f* 0.60
GESPREKKEN OVER DE GODSDIENST, tusschen een Pastoor en drie Jonge Lieden . . . *f* 0.75
LEVENSCHETSEN en LOTGEVALLEN van Reizigers met een fraai steendrukplaatje . . . *f* 0.50
VOLKSVERHALEN, naar het Fransch van BOUILLY, met een fraai steendrukplaatje . . . *f* 0.50
LEVENSGESCHIEDENIS VAN MARIA STUART, Koningin van Schotland. Naar het Fransch van M. DE MALÈS, met 1 fr. steendrukpl. . . . *f* 0.65
REISsERINNERINGEN. De Rijnoevers, Holland, Antwerpen, Engeland, Schotland en Cherbourg, door den baron DE MENGIN FONDRAGON, vrij vertaald uit het Fransch, 2 deeltjes . . . *f* 0.80
HET LEVEN VAN DEN H. FRANCISCUS XAVERIUS, door E. S. VAN DER HAAGEN, Pastoor, met Portret *f* 0.45
BLOEMKORFJE, toegewijd aan jonge lieden van den beschaafden stand, door J. M. SCHRANT . . . *f* 0.50
DE KOLONIST VAN METTRAY. Naar het Fransch *f* 0.40
HET IERSCHE HUISGEZIN, of de gevolgen van eenen eersten misstap. Naar het Fransch vrij gevolgd. *f* 0.40
LEGENDE van den Wandelenden Jood, uit het Fransch met portret . . . *f* 0.50

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.